

<https://doi.org/10.31891/2415-7929-2024-31-4>

УДК 81'373.49 : 81'373.51 : 35.072

РЕДЧИЦЬ Тетяна

Черкаський державний технологічний університет

КУКУШКІН Владислав

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна

<https://orcid.org/0000-0002-3444-8810>

ТРУДНОЩІ ВІЙСЬКОВОГО ПЕРЕКЛАДУ НА МАТЕРІАЛІ МЕДІАТЕКСТІВ

Стаття присвячена розгляду проблем перекладу військової термінології з англійської та німецької мов на українську на прикладі медіатекстів. В умовах сучасних військових конфліктів і глобальних криз кількість військових новин і аналітичних матеріалів, що виходять англійською та німецькою мовами, значно зросла, що підкреслює необхідність якісного перекладу для забезпечення адекватного сприйняття інформації. Мета статті полягає в аналізі основних труднощів, що виникають під час перекладу військових термінів і терміносполучень з англійської та німецької мов на українську в контексті медійних текстів. У статті військова термінологія трактується як система спеціалізованих термінів і понять, які використовуються в галузі військової справи. Вона охоплює широкий спектр тем, включаючи стратегію, тактику, озброєння, військові звання, операції, логістику, а також специфічні аспекти організації та управління військовими силами. Автори визначають військовий переклад в медійному дискурсі як процес адаптації, а також трансформації військових текстів з однієї мови на іншу в контексті медіа, що охоплює не лише точну передачу змісту, а й врахування стилістичних, емоційних та культурних аспектів, які впливають на сприйняття інформації широкою аудиторією. У статті проаналізовано структурні й лексичні відмінності, особливості військових термінів англійської та німецької мов, їхнє культурне забарвлення й відтворення українською мовою. Висвітлюються складнощі адаптації термінів, зокрема в композитних словах і військових абревіатурах, що вимагають точності й відповідності контексту, а також у перекладі метафор. Рекомендації спрямовані на підвищення якості перекладу військових медійних матеріалів.

Ключові слова: абревіатура, англійська мова, військова термінологія, композит, німецька мова, терміносполучення.

REDCHYTS Tetiana

Cherkasy State Technological University

KUKUSHKIN Vladyslav

V. N. Karazin Kharkiv National University

DIFFICULTIES OF MILITARY TRANSLATION IN MEDIA TEXTS

The article deals with the problems of translating military terminology from English and German into Ukrainian on the example of media texts. In the context of modern military conflicts and global crises, the number of military news and analytical materials published in English and German has increased significantly, which underlines the need for high-quality translation to ensure adequate perception of information. The purpose of the article is to analyse the main difficulties that arise when translating military terms and phrases from English and German into Ukrainian in the context of media texts. The article interprets military terminology as a system of specialised terms and concepts used in the field of military affairs. It covers a wide range of topics, including strategy, tactics, weapons, military ranks, operations, logistics, as well as specific aspects of military organisation and management. The authors define military translation in media discourse as the process of adaptation and transformation of military texts from one language into another in the context of media, which includes not only the accurate transfer of content, but also the consideration of stylistic, emotional and cultural aspects that affect the perception of information by a wide audience. The article analyses the structural and lexical differences, peculiarities of military terms in English and German, their cultural colouring and reproduction in Ukrainian. The article highlights the difficulties of adapting terms, in particular in composite words and military abbreviations that require accuracy and contextualisation, as well as in translating metaphors. The recommendations are aimed at improving the quality of translation of military media materials.

Key words: abbreviation, English language, military terminology, composite, German language, term combination.

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

В умовах сучасних військових конфліктів та глобалізації інформації зростає роль медійного дискурсу у висвітленні військових подій. Військова термінологія, яка використовується в англо- та німецькомовних текстах, має специфічні значення, які часто не мають прямих відповідників в українській мові. Це створює численні труднощі для перекладачів, які прагнуть забезпечити точність, адекватність і зрозумілість інформації для широкої аудиторії. У широкому сенсі військова термінологія – це система спеціалізованих термінів та понять, які використовуються в галузі військової справи. Вона охоплює широкий спектр тем, включаючи стратегію, тактику, озброєння, військові звання, операції, логістику, а також специфічні аспекти організації та управління військовими силами. До основних характеристик військової термінології належать її специфічність (багато термінів мають чітке і визначене значення, яке може відрізнитися від загального вжитку); стандартизація (військові терміни часто стандартизовані для забезпечення однозначності в комунікації, особливо під час міжнародних операцій); технічність (охоплює терміни, що описують технічні характеристики озброєння, бойових одиниць та інших аспектів військової техніки); контекстуальність (військова термінологія може змінюватися залежно від конкретної ситуації, контексту або типу військових операцій). Серед основних проблем, з якими зіштовхуються перекладачі у процесі перекладу військової

термінології, що використовується в медійних текстах, можна виокремити: недостатню стандартизацію термінів, культурні відмінності, емоційний контекст та вплив на громадську думку.

Таким чином, проблема військового перекладу в медійному дискурсі є складною, що потребує всебічного дослідження та розробки ефективних стратегій для покращення якості перекладів.

Аналіз досліджень та публікацій

У сучасних умовах глобалізації інформації та зростання значення медійного дискурсу в контексті військових конфліктів, дослідження специфіки перекладу військової термінології стає надзвичайно актуальним, що підтверджується численними науковими працями, які аналізують особливості, труднощі та стратегії адаптації військових текстів з однієї мови на іншу. Українські та закордонні науковці студіюють переклад військового сленгу [1; 2], вказуючи на важливість врахування культурних і соціальних аспектів під час перекладу термінів, що виникають у військовому контексті. О. Єфименко аналізує використання термінів, пов'язаних з війною, в українських медіа [3]. О. Щербак аналізує, як німецькомовний медіадискурс відображає військові конфлікти. Робота підкреслює значення термінології для формування наративів і сприйняття війни в міжнародному контексті [4]. У дослідженні О. Яременко та О. Лазебної розглядаються класифікації термінів у військовій політиці на прикладі німецькомовних часописів [5]. Л. Дмитрук аналізує еволюцію морфології англійської мови, що може бути важливим для перекладачів, оскільки знання про зміни в мові допомагає краще розуміти військову термінологію [6]. О. Стишов досліджує особливості словотвору в українській мові, що можуть вплинути на процес перекладу військових термінів, зокрема на творення нових слів у контексті сучасних військових подій [7].

Загалом, наукові розвідки, що стосуються військового перекладу, підкреслюють важливість точності, адаптації та контекстуалізації термінології. Це дослідження є актуальним для розуміння складнощів, що виникають при перекладі військових текстів, і вказує на необхідність подальшого вивчення цієї теми в контексті сучасних медіа.

Формулювання цілей статті

Мета статті полягає в аналізі основних труднощів, що виникають під час перекладу військових термінів та терміносполучень з англійської та німецької мов на українську в контексті медійних текстів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Військова термінологія у медійному дискурсі відрізняється від загальної військової термінології, що спричинено насамперед контекстом використання, адже у медійному дискурсі військова термінологія часто адаптується для загального розуміння, щоб бути зрозумілою ширшій аудиторії. Тому перекладачам слід враховувати те, що у процесі перекладу необхідно спрощувати терміни або надавати додаткові пояснення. Варто звертати увагу на стилістичні особливості військової термінології у медіа, оскільки такі терміни можуть використовуватися в контексті, що відображає певні емоції або оцінки (наприклад, «героїчний подвиг» або «трагедія війни»), тоді як у військовій справі терміни зазвичай нейтральні та об'єктивні. Під час відтворення англо- або німецькомовних медійних текстів військової тематики українською мовою необхідно враховувати такі аспекти, як інтерпретація та пропаганда: військова термінологія в медіа може бути використана для формування громадської думки або підкріплення певних нарративів шляхом використання термінів для створення образу «ворога» чи «героя», що може впливати на сприйняття війни та її учасників. Крім того, у медійному дискурсі можуть виникати нові терміни або терміносполучення, які з'являються внаслідок соціальних або політичних змін, на відміну від класичної військової термінології, яка зазвичай є більш стабільною. Важливим фактом у перекладі текстів військового дискурсу є те, що військова термінологія у медіа спрямована на різні цільові аудиторії, включаючи експертів, звичайних громадян і міжнародні спільноти, що вимагає врахування рівня знань і розуміння термінів. Таким чином, військова термінологія у медійному дискурсі має специфічні особливості, які відображають потреби та інтереси аудиторії, а також цілі комунікації.

У цьому контексті стає очевидним, що військовий переклад має свої специфічні труднощі, особливо коли йдеться про англо- та німецькомовні медійні тексти. Перекладачі зіштовхуються з низкою лінгвістичних та культурних викликів, які впливають на точність і адекватність передачі інформації, оскільки військові тексти багаті на спеціалізовані терміни та скорочення, які не завжди мають прямі відповідники в іншій мові. Наприклад, англійське словосполучення *rules of engagement* та німецький композит *Einsatzregeln* не мають точного відповідника в українській мові, тому вимагають додаткового пояснення або вибору еквівалента. Термінологічна різниця також пов'язана зі специфічними військовими концепціями або стратегіями, які можуть мати інший зміст у різних мовах. Розглянемо деякі приклади англійських та німецьких військових термінів і жаргону з їхнім перекладом на українську мову, які часто створюють труднощі через відсутність прямих відповідників або різницю в значенні.

Різниця між словами *Boots on the ground* (англ.), *Bodentruppen* (нім.) і *сухопутні війська* (укр.) полягає у їхній лексичній побудові та стилістичному контексті. *Boots on the ground* є ідіомою, що метафорично вказує на присутність військових сил на території. Використання терміна *boots* (черевики, бутси) символізує

солдатів, що безпосередньо перебувають на місці подій. Варто зазначити, що англійський термін використовується для позначення присутності військових сил у зоні конфлікту. Вживання словосполучення *Boots on the ground* зафіксовано на сайті AOAV (Action on Armed Violence) [8], який займається дослідженням і боротьбою з глобальним збройним насильством, особливо у контексті застосування вибухових озброєнь. Організація фокусується на зборі даних щодо цивільних жертв, спричинених збройними конфліктами, та надає свої висновки на міжнародних платформах, таких як ООН. У статті під назвою «*United States' airstrike rules of engagement reviewed*» від 24 квітня 2019 року [9] аналізований термін вжито в контексті: «*However, there are challenges to detecting civilian casualties with the available military capabilities, particularly given the urban setting of many operations in Syria and Iraq and the lack of boots on the ground*». Труднощі у перекладі цього речення для недосвідчених перекладачів можуть полягати в тому, що в ньому словосполучення на позначення сухопутних військ не може бути перекладено на українську мову дослівно, адже має метафоричний відтінок в англійському військовому контексті.

Німецький композит *Bodentruppen* вжито на сайті новин ZDF (Zweites Deutsches Fernsehen) – другій німецькій загальнонаціональній телевізійній мережі, яка є однією з провідних у Німеччині й відома своїм широким спектром програм, які включають новини, освітні програми, документальні фільми, фільми та розважальні шоу. Аналізований термін зафіксовано у новинному повідомленні під назвою «*Was Macrons Aussage bezweckt*» від 24 лютого 2024 року у реченні: «*Es ist eine Aussage, die für Aufsehen sorgt: Frankreichs Präsident Macron hat den Einsatz westlicher Bodentruppen in der Ukraine nicht ausgeschlossen*» [10]. Німецьке слово *Bodentruppen* відтворюється прямим перекладом українського терміносполучення *сухопутні війська*, яке є більш формальним та технічним у військовому контексті. Терміносполучення *сухопутні війська* є буквальним описом, що підкреслює присутність військових сил на території. Воно більш формальне і не несе метафоричного навантаження, як англійська ідіома. Це словосполучення може бути використане не лише в офіційних або документальних текстах, а й медіатекстах.

Таким чином, основна різниця полягає у стилістичних особливостях та контекстах, в яких ці терміни використовуються. В англійській мові існує метафоричний підтекст, тоді як німецький і український терміни мають більш буквальне значення.

Англійська військова абревіатура *IED* (*Improvised Explosive Device*) (англ.) та німецький композит *Sprengfalle* (нім.) перекладаються українською терміносполученням *саморобний вибуховий пристрій (СВП)*. Це саморобні вибухові пристрої, які використовуються в асиметричних конфліктах. Перекладачам варто враховувати, що український відповідник «*саморобний вибуховий пристрій (СВП)*» точно передає суть, але може відрізнятися залежно від конкретного військового контексту.

Абревіатура *IED* вживається у статті під назвою «*Counter-Improvised Explosive Devices*», яка розміщена на сайті www.act.nato.int, що належить Командуванню трансформації НАТО (Allied Command Transformation, АСТ), яке відповідає за військовий розвиток і трансформацію в межах Альянсу. У статті йдеться про протидію саморобним вибуховим пристроям: «*An improvised explosive device (IED) is a type of unconventional explosive weapon that can take any form and be activated in a variety of ways. They target soldiers and civilians alike. In today's conflicts, IEDs play an increasingly important role and will continue to be part of the operating environment for future NATO military operations*» [11].

Німецький композит *Sprengfalle* вжито в статті «*Die Bundeswehr in Afghanistan – eine Chronik von 2011 bis 2021*» на сайті Бундесверу, який є офіційним порталом збройних сил Німеччини. Він надає інформацію про структуру, завдання та операції Бундесверу, як на території Німеччини, так і за її межами. Основні розділи сайту присвячені таким темам, як оборонна політика Німеччини, участь у місіях НАТО, навчання військових, а також сучасні технології та обладнання, що використовуються у військових операціях. Аналізований термін зафіксовано в реченні: «*Bei der zusammen mit afghanischen Sicherheitskräften durchgeführten Operation Bahar fährt ein deutscher Schützenpanzer Marder 1A5 auf eine im Boden vergrabene Sprengfalle*» [12].

Як засвідчують приклади, різниця між словами *IED* (*Improvised Explosive Device*) і *Sprengfalle* полягає як у їхній структурі, так і в контексті використання в англійській та німецькій мовах, а також у їхніх перекладах на українську. Абревіатура *IED* (*Improvised Explosive Device*) позначає в англійській мові саморобний вибуховий пристрій. Вона складається з трьох слів: *improvised* (саморобний), *explosive* (вибуховий), *device* (пристрій). Це технічний термін, що широко вживається у військовій сфері, і описує неформальні вибухові пристрої, які зазвичай створюються для терористичних або бойових дій. Структурно абревіатура в англійській мові часто використовується через її зручність та стислий характер. Військові документи та медіа переважно застосовують саме *IED* для опису цих пристроїв. У німецькій мові *Sprengfalle* (буквально «вибухова пастка») є композитом, що поєднує дві основи: *Spreng-* (вибуховий) і *-falle* (пастка). Це слово більш загальне і може використовуватися не тільки у військовому, але й у ширшому контексті, включаючи пастки в контексті злочинів або диверсій. У німецькій мові, на відміну від англійської, не використовується абревіатура для позначення цього терміну, і слово залишається композитом, що є типовим для німецької лексики.

В українській мові переклад *IED* зазвичай передається як «саморобний вибуховий пристрій (СВП)», тобто це повний термін, що також не має стандартної абревіатури в загальному використанні, хоча скорочення

«СВП» може вживатися в технічних текстах або документах. Сам термін є словосполученням, що детально описує тип пристрою, і ближчий до англійського *Improvised Explosive Device* за своєю структурою.

Отже, перекладачам медійних текстів військової тематики слід враховувати, що головна різниця полягає в тому, що англійський термін представлений абрєвіатурою, що є типовим для військової лексики, тоді як німецьке слово – це композит, який відображає іншу мовну структуру. Український переклад, «саморобний вибуховий пристрій», більше відповідає англійському варіанту за змістом і використанням у технічному контексті.

Наступним прикладом розглянемо слова *Chain of command* (англ.) – *Befehlskette* (нім.) – ланцюг командування, які означають систему ієрархії у військових структурах, через яку передаються накази. В англомовному медійному дискурсі цей термін трапляється у тексті під назвою «*Army Chain of Command: How it Works from the Top Down*» у контексті: «*Orders are transmitted down the chain of command from a higher ranking Soldier, such as a Commissioned Officer or NCO to a lower-ranking Soldier. Orders are either executed immediately or are delegated down the chain of command as appropriate*» [13]. Статтю розміщено на сайті, який розглядає структуру командування в армії, пояснюючи її ієрархію, ролі та обов'язки. Він акцентує на важливості цієї системи для підтримання порядку та дисципліни, забезпечення ефективної комунікації та організації роботи у військових підрозділах. *Chain of command* – це структурне словосполучення, де *chain* означає взаємозв'язок, а *command* – функцію командування. Аналізоване терміносполучення використовується для опису вертикальної системи управління, що підкреслює ієрархію.

В німецькій статті «*Israels Armee entlässt zwei Offiziere*» [14] від 5 квітня 2024 року, розміщеної на сайті tagesschau.de вжито композит *Befehlskette* в абзаці: «*Der Bericht zeige, dass das Militär "tödliche Gewalt ohne Rücksicht auf ihre eigenen Protokolle, ihre Befehlskette und ihre Regeln eingesetzt" habe. Das Militär habe darin auch eingeräumt, dass das Team der Hilfsorganisation "alle ordnungsgemäßen Kommunikationsverfahren" eingehalten habe*». Композитне слово *Befehlskette*, що притаманно німецькій мові, складається з іменників *Befehl* (наказ) та *Kette* (ланцюг), які з'єднуються приголосною *-s-*, відображаючи чітку, структуровану форму підпорядкування. Як бачимо, український еквівалент ланцюг командування за своєю структурою ближчий до англійського терміносполучення, оскільки дослівний переклад англійського варіанту зберігає ту саму структурну логіку.

Отже, перекладачам важливо звертати увагу на специфіку словотвору та культурний контекст, аби забезпечити точний переклад.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

У межах дослідження було проаналізовано складнощі перекладу текстів військової тематики англо- та німецькомовного медійних дискурсів на українську. Виявлено, що основні труднощі полягають у відмінностях структури військових термінів та терміносполучень, їхньої метафоризації, а також у відтворенні емоційних аспектів медійних повідомлень. Військовий переклад на матеріалі англо- та німецькомовних медіатекстів вимагає від перекладача глибокого розуміння як лексичних, так і культурних аспектів обох мов. Необхідно не лише правильно передавати військову термінологію, але й зберігати контекст, стилістику та культурну специфіку оригіналу.

Перспективи подальших досліджень спрямовані на розробку ефективних перекладацьких стратегій для медіатекстів, що містять військову термінологію.

Література

1. Struk I. V., Semyhinivska T. H., Sitko A. V. Formation and translation of military terminology. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. 2022. Том 33(72). С. 29-33.
2. Zupan S., Štefanič M. Military jargon in the Slovenian translation of Hostile Waters. ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries. 2014. № 11(1). P. 165-177.
3. Єфименко О. Словосполуки з лексемою «війна» в мові української періодики. Психолінгвістика. Психолінгвістика. Psycholinguistics. 2017. Вип. 22(2). С. 50-61.
4. Щербак О. Лінгвориторичні стратегії зображення російсько-української війни 2022 року (на матеріалі повідомлень німецькомовного сайту tagesschau.de). Актуальні питання іноземної філології. 2022. Вип. 16. С. 219-225.
5. Яременко О. А., Лазебна О. А. Тематична класифікація термінологічної лексики військово-політичного дискурсу (на матеріалі сучасних німецькомовних часописів). Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2021. Том 32(71) № 6 Ч. 1. С. 185-190.
6. Дмитрук Л. А. Особливості морфологічного словотвору в англійській мові в різні історичні періоди. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Том 33(72) № 2 Ч. 1. С. 127-135.
7. Стишов О. А. Peculiarities of word formation of complex occasionalisms in the modern Ukrainian language. Лінгвістичні студії. 2022. № 43. С. 41-52.
8. AOAV (Action on Armed Violence). URL: <https://aoav.org.uk>

9. United States' airstrike rules of engagement reviewed. URL: <https://aoav.org.uk/2019/an-investigation-into-the-united-states-rules-of-engagement-governing-the-use-of-airstrikes/>
10. Was Macrons Aussage bezweckt. URL: <https://www.zdf.de/nachrichten-sendungen/zdfheute-live/macron-vorstoss-bodentruppen-ukraine-krieg-video-100.html>
11. Counter-Improvised Explosive Devices. URL: <https://www.act.nato.int/our-work/counter-improvised-explosive-devices/>
12. Die Bundeswehr in Afghanistan – eine Chronik von 2011 bis 2021. URL: <https://www.bundeswehr.de/de/aktuelles/schwerpunkte/abzug-afghanistan/bundeswehr-afghanistan-2011-2021>
13. Army Chain of Command: How it Works from the Top Down. URL: <https://www.part-time-commander.com/army-chain-of-command/>
14. Israels Armee entlässt zwei Offiziere. URL: <https://www.tagesschau.de/ausland/asien/israel-entlassung-offiziere-100.html>

References

1. Struk, I. V., Semyhinivska, T. H., Sitko, A. V. (2022). Formation and translation of military terminology. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho – Scientific Notes of Vernadsky Taurida National University*, 33(72), 29-33 [in English]
2. Zupan, S., Štefanič, M. (2014). Military jargon in the Slovenian translation of *Hostile Waters*. *ELOPE: English Language Overseas Perspectives and Enquiries*, 11(1), 165-177 [in English]
3. Yefymenko, O. (2017). Slovospoluky z leksemoiu «viina» v movi ukrainskoi periodyky [Phrases with the lexeme 'war' in the language of Ukrainian periodicals]. *Psycholinhvistyka. Psykholinhvistyka. Psycholinguistics*, 22(2), 50-61 [in Ukrainian]
4. Shcherbak, O. (2022). Lihvorytorychni stratehii zobrazhennia rosiisko-ukrainskoi viiny 2022 roku (na materiali povidomlen nimetskomovnoho сайту tagesschau.de) [Linguistic strategies of depicting the Russian-Ukrainian war of 2022 (based on the messages of the German-language website tagesschau.de)]. *Aktualni pytannia inozemnoi filolohii – Topical Issues of Foreign Philology*, 16, 219-225 [in Ukrainian]
5. Yarenenko, O. A., Lazebna, O. A. (2021). Tematychna klasyfikatsiia terminolohichnoi leksyky viiskovo-politychnoho dyskursu (na materiali suchasnykh nimetskomovnykh chasopysiv) [Thematic classification of the terminological vocabulary of military and political discourse (based on the material of modern German-language magazines)]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism*, 32(71), 6, 1, 185-190 [in Ukrainian]
6. Dmytruk, L. A. (2022). Osoblyvosti morfolohichnoho slovotvoru v anhliiskii movi v rizni istorychni periody [Features of morphological word formation in English in different historical periods]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific Notes of V. I. Vernadsky Taurida National University. Series: Philology. Journalism*, 33(72), 2, 1, 127-135 [in Ukrainian]
7. Styshov, O. A. (2022). Peculiarities of word formation of complex occasionalisms in the modern Ukrainian language. *Linhvistychni studii – Linguistic studies*, 43, 41-52 [in English]
8. AOAV (Action on Armed Violence). Retrieved from: <https://aoav.org.uk> [in English]
9. United States' airstrike rules of engagement reviewed. Retrieved from: <https://aoav.org.uk/2019/an-investigation-into-the-united-states-rules-of-engagement-governing-the-use-of-airstrikes/> [in English]
10. Was Macrons Aussage bezweckt. Retrieved from: <https://www.zdf.de/nachrichten-sendungen/zdfheute-live/macron-vorstoss-bodentruppen-ukraine-krieg-video-100.html> [in German]
11. Counter-Improvised Explosive Devices. Retrieved from: <https://www.act.nato.int/our-work/counter-improvised-explosive-devices/> [in English]
12. Die Bundeswehr in Afghanistan – eine Chronik von 2011 bis 2021. Retrieved from: <https://www.bundeswehr.de/de/aktuelles/schwerpunkte/abzug-afghanistan/bundeswehr-afghanistan-2011-2021> [in German]
13. Army Chain of Command: How it Works from the Top Down. Retrieved from: <https://www.part-time-commander.com/army-chain-of-command/> [in English]
14. Israels Armee entlässt zwei Offiziere. Retrieved from: <https://www.tagesschau.de/ausland/asien/israel-entlassung-offiziere-100.html> [in German]